

Zákon o dětských skupinách schválen

Legislativní normu, o které jsme vás informovali v minulých dvou číslech a jež ohrožuje existenci lesních mateřských škol, předškolních klubů Člověka v tísní i další formy péče o předškolní děti, poslanci schválili 4. listopadu letošního roku.

Toalety a umyvadla. To je podle zákona o dětských skupinách základní podmínka pro předškolní vzdělávání.

Schválení zákona o dětských skupinách překvapilo nejen veřejnost, ale i mnohé pedagogické odborníky. „Skutečnost, že současná podoba zákona reálně ohrozí pravidelné fungující programy pro děti a namísto očekávaného růstu bude zároveň docházet k rušení stávajících kapacit, ukazuje na nedostatečné zhodnocení dopadu zákona. Ačkoli zákon vznikl dlouhá léta, toto riziko není v důvodové zprávě nijak zohledněno a započítáno,“ říká Tereza Valkounová, předsedkyně Asociace lesních MŠ. „Jako pedagog vnímám dětskou skupinu jako dosud chybějící článek v oblasti péče o děti, a to zejména ve věku do tří let. Její široké rozpětí od jednoho roku do nástupu do školy naráží na mnohé problémy, ukládá povinný výchovný plán, který však nemá nic společného s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, a tak je to podivná náhražka jeslí i mateřské školy zároveň, která má řešit nedostatečné kapacity. Osobně bych uvítala více podporu pestřejších a na míru šitých forem péče namísto jediné možné. Vnímám nedůvěru státu k neziskovému sektoru, který dlouhá léta flexibilně řeší vzniklé nedostatky na komunitní bázi, ovšem stát raději tyto aktivity neumožňuje dlouhodobě a stabilně podporovat.“ Jak reaguje na novou legislativní normu Martin Kovalčík z organizace Člověk v tísní? „Zákon považujeme za krok špatným směrem. Podle našeho názoru nepřináší slíbenou podporu rodičům ani subjektům, které již s předškolními dětmi pracují. Finanční podpora je nedostatečná. Kvůli tomu,

jak je zákon postaven, bude tendence provozovat spíš menší skupiny (do 12 dětí), což s sebou nakonec přinese růst nákladů na jedno dítě. Vágní formulace ‚dětské skupiny‘ navíc znamená, že se norma týká v podstatě kohokoliv, kdo s malými dětmi ‚nějak‘ pracuje. Hází jim zbytečně klacky pod nohy. Nechápu, proč se přijímá zákon, o kterém i sami zákonodárci vědí, že je špatný a je potřeba ho okamžitě novelizovat.“

Kámen úrazu? Záchody a umyvadla

Osobně mi přijde smutné, že se budoucnost předškolních klubů Člověka v tísní, lesních mateřských škol a dalších zavedených forem péče o děti zadrhne na předpisu o výši umyvadel a počtu záchodů pro děti. Jako by vzdělávání a jeho efekt nějak souvisel s tím, jestli si dítě bude mýt ruce v umyvadle pro dospělé. Opravdu je pro vývoj předškoláka tak určující, zda bude chodit na záchod přiměřené velikosti a výšky? Jsou děti z lesních školek, které mají k dispozici různé suché a kompostovací toalety nebo jim v případě potřeby poslouží křovíčko, v něčem pozadu za svými vrstevníky z „kamenných“ školek?

„Nelze než souhlasit. Nevím, proč bychom měli řešit umyvadla a podobné nesmysly, místo toho, abychom se zabývali kvalitou poskytované péče,“ říká Martin Kovalčík. „O kvalitě vzdělávání totiž během schvalování zákona o dětské skupině nepadlo ani slovo. To mi na celé záležitosti přijde asi nejvíce absurdní.“ „Lidé, kteří se nezajímají o koncept lesních školek jako takový, mohou vnímat děti v lesní mateřské škole jako – s jistou nadsázkou řečeno – ‚chudáky‘, kteří musejí chodit na záchod do lesa a spí na zemi ve spacáku,“ doplňuje Tereza Valkounová. „Rodiče, kteří se pro lesní mateřskou školu rozhodli, ale vědí, že i koncept minimalistického zázemí má v tomto typu školek svůj smysl, který děti do budoucna obohatí, namísto toho, aby se cítily ošizeny nebo jakýmkoli způsobem ‚pozadu‘ za svými vrstevníky. Žádné z dětí navíc nepochází z prostředí, ve kterém by nepoznalo postel či splachovací toaletu, takže v tomto směru obavy nejsou na místě. To, že si děti myjí ruce jiným způsobem nebo chodí na jiný typ záchodu, neznamená, že je tato péče horší, je to pouze nezvyk většiny lidí zvyklých na vykachličkované koupelny. Ten předpoklad lze asi chápat, ale není podložen žádnými negativními výsledky, a to jak u nás, tak v zahraničí. Rodiče obvykle zajímají jiné věci než záchod. Samozřejmě jsou s provozními podmínkami předem seznámeni a souhlasí s nimi ve smlouvě. A pro děti je to zcela normální věc – nejsou ještě zatíženy zúženým pohledem daným dlouholetými zvyky.“

Chystá Asociace lesních mateřských škol a Člověk v tísní nějaké kroky k tomu, aby byl zákon o dětských skupinách novelizován? „Vládními stranami byl přislíben ‚nejbližší možný termín‘ přijetí novely, kterou s námi poslanci v současné době konzultují. Pokud bude předložena a hlavně prosazena včas, tedy během letošní zimy, bude to velká úleva pro všechny. Závazek vládních poslanceckých klubů zní tak, že novela má obsahovat tolik potřebnou možnost volby mezi registrací k dětské skupině nebo pokračujícím provozem bez registrace (nyní je to novým zákonem uloženo jako povinné pod hrozbou státní pokuty a zákazu činnosti). Věříme, že závazek předložení novely bude naplněn. Čeho se ale velmi obáváme, že motivace ke změně zákona, kterým se poslanci zabývali tak dlouho, bude slabá, a to může znamenat skutečné naplnění hrozeb, o kterých stále mluvíme,“ říká Tereza Valkounová. „Z vyjádření poslanců i zástupců ministerstva vyplývá, že připravovaná novelizace se bude řešit i s organizacemi, kterých se to týká. Předpokládám tedy, že se staneme partnerem, který bude do procesu tvorby nové podoby zákona přizván,“ doplňuje Martin Kovalčík.

O kvalitě vzdělávání během schvalování zákona o dětské skupině nepadlo ani slovo.